

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Наталія РЯБУХА

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

для здобуття ступеня магістра

на основі здобутого ступеня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня

(НРК6 та НРК7)

**(спеціальність 025 «Музичне мистецтво»,
освітня програма « Академічний спів»)**

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
музичного мистецтва
Протокол № 8
від 11.03.2024 р.

Харків – 2024

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення знань та фахових компетентностей вступників, які бажають продовжити навчання в ХДАК для здобуття ступеня магістр з метою удосконалення професійної майстерності у подальшій творчо-виконавській, педагогічній та науковій діяльності в галузі музичного мистецтва, а також роботи в професійних концертних та музично-театральних закладах.

На навчання за ступенем «магістр» приймаються випускники ЗВО III-IV рівнів акредитації з кваліфікацією «бакалавр музичного мистецтва» та ін. Вступники повинні мати необхідний рівень професійної майстерності, володіти знаннями, уміннями та навичками з основних спеціальних дисциплін («Академічний спів», «Вокальна методика», «Методика викладання спеціальних дисциплін», «Постановка голосу», «Історія вокального мистецтва», «Історія світової музики», «Історія української музики», «Сучасна музика», «Музична естетика», «Музична психологія» тощо); виявляти обізнаність у галузі теорії та історії музичного мистецтва, оперувати професійною термінологією.

Під час випробування вступник повинен виявити:

Знання:

- основ теорії та історії музики, гармонії;
- основ вокальної методики;
- специфіки виконання різножанрових вокальних творів;
- основних історичних етапів формування вокальної музики;
- існуючих вокально-виконавських традицій,
- жанрово-стильових, виконавських та методико-педагогічних особливостей національних та зарубіжних вокальних шкіл;
- основного репертуару для свого типу голосу.
- принципів, методів, форм та засобів роботи над вокальним твором.
- принципів створення та реалізації виконавської інтерпретації у професійній діяльності вокального виконавця;
- найважливіших напрямків розробки актуальних проблем вокальної методики в сучасній науковій літературі;
- основних закономірностей й сучасних досягнень з теорії, історії та методології вокального мистецтва;
- методики викладання курсу «Вокальне мистецтво» в учбових закладах;
- технології виконання вокальних творів.

Уміння:

- розкрити ідейно-художню сутність та стилістичні особливості вокальних творів;
- вдумливо та виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;
- володіти основами професійного вокального дихання;
- орієнтуватися в питаннях історії вокального виконавства та творчості видатних співаків;
- розробляти виконавський план твору і визначати конкретні засоби для його практичного втілення;
- виявляти вокально-виконавські труднощі та шляхи їх подолання;
- робити загальний та музично-теоретичний аналіз вокального твору;
- обґрунтувати власну інтерпретацію виконуваних творів під час ви-
пробування;
- вільно визначати на слух, будувати та співати від звуку інтервали,
акорди та гами.
- орієнтуватися в художньо-стильових закономірностях та основних
композиційних принципах вокального твору;
- аналізувати вокальний твір будь-якої епохи, музичного стилю та
напряму, виявляти його структурно-композиційні та драматургічні особливості;
- орієнтуватися в літературі з теорії, методики та практики викладання
курсу «Вокальне мистецтво» та «Методика викладання спеціальних дисци-
плін»;
- працювати над подальшим вдосконаленням виконавської
майстерності;
- оволодіти умінням інтонаційно-стильового аналізу сучасних
вокальних творів різних стилів і жанрів та використати цей аналіз в ви-
конавській інтерпретації;
- обґрунтувати вокально-виконавську трактовку, характеристику
засобів виразності (темпоритму, динаміки, фразування, характеру звуковеден-
ня, штрихів, акцентів, фермат, цезури, паузи, *rubato*, тембрових особливостей,
агогіки, визначенню часткових та загальних динамічних змістовних кульміна-
цій);
- інтерпретувати художні образи у виконавській і педагогічній діяльності;
- взаємодіяти з аудиторією для донесення художньої концепції
вокального твору, вільно і впевнено репрезентувати власну виконавську інтер-
претацію.

Наявність навичок:

- вільного володіння вокальною технікою та виконавськими засобами виразності;
- слухового, метро-ритмічного й емоційного самоконтролю під час концертного виступу;
- вокально-виконавської майстерності та здатність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.

На період воєнного стану творчий конкурс проводиться в дистанційному режимі.

Вимоги до відеозапису виконавської програми. Відеозапис виступу з виконавською програмою, який абітурієнт завчасно надсилає до приймальної комісії перед початком творчого конкурсу, має бути зроблений без монтажу та спеціальних ефектів, а також якісним за звуковими й візуальними параметрами; в кадр має бути вміщений виконавець повністю в анфас; програма записується одним файлом; відео має бути підписано ім'ям та прізвищем виконавця, рік, програма, що виконується.

Абітурієнти завчасно надсилають відеозапис або доступ на посилання відеозаписів (розміщених на платформі YouTube) виконавської програми творчого конкурсу на електронну адресу приймальної комісії.

Вокальна програма має бути виконана випускником напам'ять та за ступенем складності відповідати випускній програмі освітнього ступеня «бакалавр» (сольний спів).

Під час творчого конкурсу вступник має продемонструвати:

- високий рівень вокально-технічної майстерності, професійне володіння вокальним диханням та засобами виконавської виразності;
- художньо-переконливу інтерпретацію вокальних творів, що відповідає жанрово-стильовим ознакам;
- артистизм, високий художньо-емоційний рівень виконання творів.

Вимоги до програми з фаху:

1. Арія на вибір: старовинна, контатно-ораторіальна, класична, сучасна зарубіжного або вітчизняного композиторів.
2. Український солоспів або українська народна пісня

Загальна оцінка творчого конкурсу виставляється за **200-бальною** шкалою оцінювання. Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу **менше 124 балів**, до участі в конкурсі щодо зарахування для здобуття освіти не

допускаються.

Структура оцінки
за проходження фахового іспиту

№	Основні елементи творчого конкурсу	Кількість балів
1	Арія на вибір: старовинна, контатно-ораторіальна, класична, сучасна зарубіжного або вітчизняного композиторів Виконавська майстерність	1-150
2	Український солоспів або українська народна пісня	1-50
Максимальна кількість балів		200

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
АБИТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2024 РОЦІ
на спеціальність «Музичне мистецтво»**

Рівні оцінки	Критерії оцінювання
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав основні завдання творчого конкурсу. Не має вокально-музичних здібностей, не володіє елементарними навичками співацького дихання, голосоведіння, вокального інтонування, має значні вади голосового апарату та не в змозі виконати нескладні вокальні твори.
	Абітурієнт не виконав основні завдання творчого конкурсу. Продемонстрував низький рівень володіння голосом (елементарний початковий рівень), навичками вокального інтонування, дихання.
	Абітурієнт не виконав основні завдання творчого конкурсу. На початковому рівні володіє навичками академічного співу, голосоведення, дихання та співацького інтонування. Під час виконання вокальних творів майже не справився з поставленими технічними і художніми завданнями, має значні вади у співі, не в змозі задовільно виконати вокальну програму.
2. Середній 124 - 149 балів	Під час творчого конкурсу абітурієнт продемонстрував дуже задовільному рівень володіння голосовим апаратом. Нескладна вокальна програма, що була виконана, не відповідає рівню рекомендованих вступними вимогами творів.
	Під час творчого конкурсу абітурієнт продемонстрував середній рівень володіння голосовим апаратом. Програма, що була виконана, частково відповідає рівню рекомендованих вступними вимогами творів.
	Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, але продемонстрував задовільний рівень володіння голосовим апаратом.
3. Достатній	Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, але

150 - 175 балів	представлена вокальна програма не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт у цілому має достатньо розвинутий голосовий апарат, але не в повному обсязі продемонстрував наявність необхідних навичок виконання.
	Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, але програма практично відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт у цілому має достатньо розвинутий голосовий апарат.
	Абітурієнт виконав основні завдання творчого конкурсу, вокальна програма відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт виявив добрі вокально-технічні навички, має достатньо розвинутий голосовий апарат.
4. Високий 176 - 200 балів	Абітурієнт виконав усі завдання творчого конкурсу. Програма повністю відповідає вимогам. Абітурієнт має високорозвинений голосовий апарат, проте виявляє деякі огріхи у відчутті форми, відтворенні художнього образу.
	Абітурієнт на високому рівні виконав усі завдання творчого конкурсу. Програма повністю відповідає вимогам. Абітурієнт має високорозвинений голосовий апарат, проте виявляє дрібні огріхи у відчутті форми, відтворенні художнього образ.
	Абітурієнт бездоганно виконав усі завдання творчого конкурсу. Вокальна програма представлена на дуже високому художньому рівні та повністю відповідає вимогам.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дідич Г. Історія західноєвропейської музики. Ч.І. Кіровоград, 2005. 226с.
2. Верещагіна О., Холодкова Л. Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. К. : Освіта, 2008.
3. Історія української музики. В 6 тт. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл. та етнгр. ім. М.Т. Рильського : Ред кол. М. Горійчук, О. Костюк, Т. Булат і ін. К. : Наук. думка, 1989-2004. ТТ. 1-5 : Т1. (від найдавніших часів до середини ХІХ ст.). К., 1989. 447 с. ; Т 2 (друга половина ХІХ ст.). К., 1989. 460 с. ; Т 3 (кінець ХІХ– поч ХХ ст.). К., 1990. 423 с. ; Т.4 (1917–1941) К., 1992. 615 с. ; Т5. (1941–1960). К., 2004. 521 с.
4. Лемішко М. М. Гармонія. Частина І. Діатоніка. Вінниця : Нова книга, 2007. 164 с.
5. Лемішко М. Гармонія. Частина ІІ. Хроматика. Вінниця : Нова книга, 2016. 216 с.

6. Муха А.І. Композитори України та української діаспори: довідник. К. : Муз. Україна, 2004. 352 с.
7. Олексюк О. М. Музична педагогіка. Навч. посібник. Київ : КНУ-КиМ, 2006. 188 с.
8. Ольховський А. Нарис з історії української музики: наук. видання / Підг. до друку, ред., вст. ст. та коментарі Л.П. Корній. К. : Муз. Україна, 2003. 512 с.
9. Очеретовська Н., Цицалюк Н., Черемський К. Український словник музичних термінів. Харків : Вид-во «Атос», 2008. 178 с.
10. Павлишин С. Музика двадцятого століття : навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.
11. Супрун-Яременко Н.О. Поліфонія : посібник для студ. вищих навч. муз. заклад. Вінниця : Нова Книга, 2014. 512 с.
12. Шип С. Музична форма: від звуку до стилю. К. : Заповіт, 1998. 368с.